

TÜRKİYE PETROL PİYASASI GENEL GÖRÜNÜMÜ-2018

Abdullah İNCE

Petrol Piyasası Dairesi Başkanı

9. Türkiye Enerji Zirvesi, Antalya, Ekim 2018

İçindekiler

I. Piyasa Görünümü

- Piyasa Yapısı ve Lisanslar
- Piyasa Faaliyetleri (2010-2017)
- Piyasa Faaliyetleri'18 (ilk 7 ay)

II. Mevzuat Değişiklikleri'18

- Mevzuat Değişiklikleri
- DAT Düzenlemesi
- 60.000 Beyaz Ürün Satış Yükümlülüğü
- ÖTV Düzenlemesi

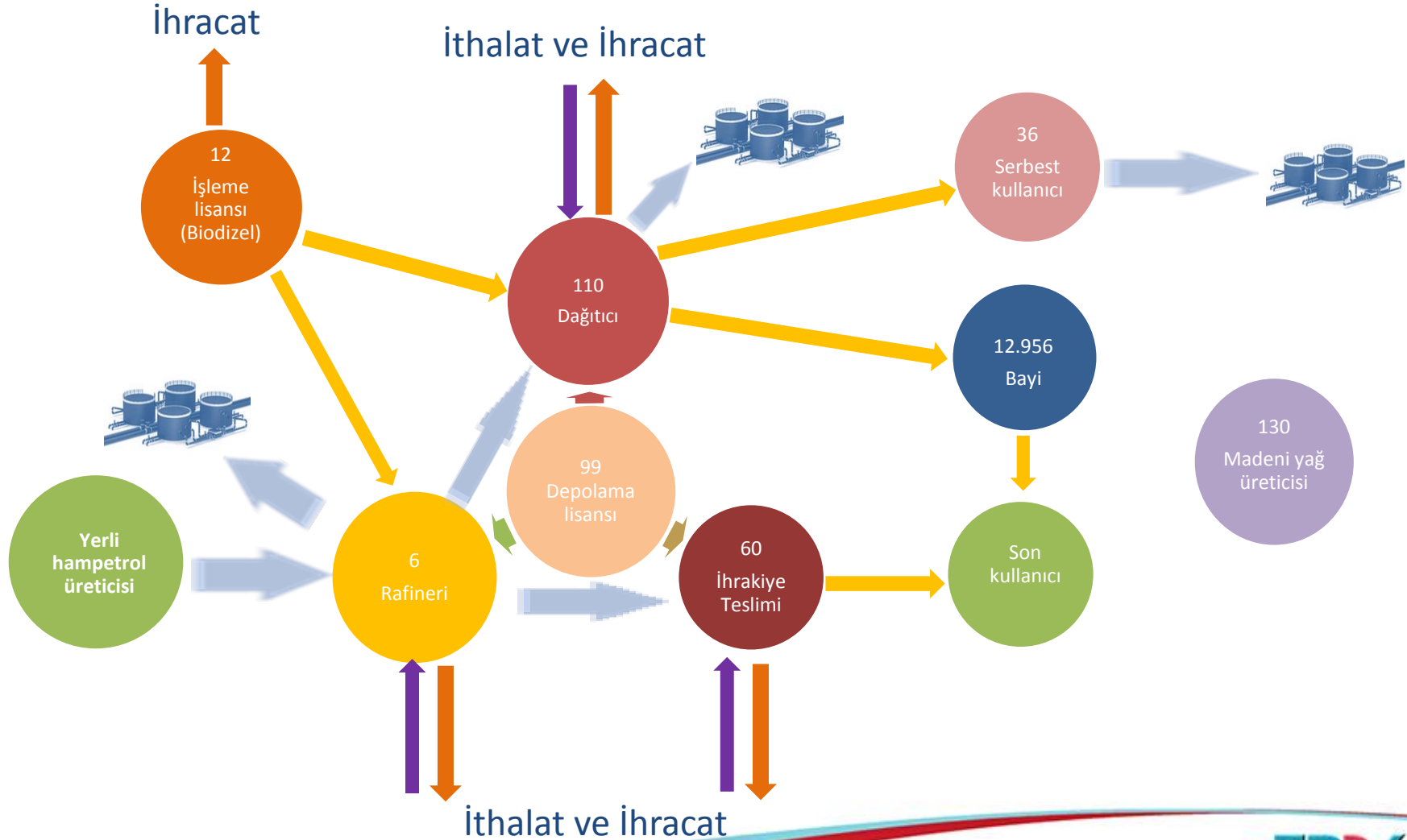
III.AKİS

IV.Piyasa İzleme-Denetim Faaliyetleri

V.Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

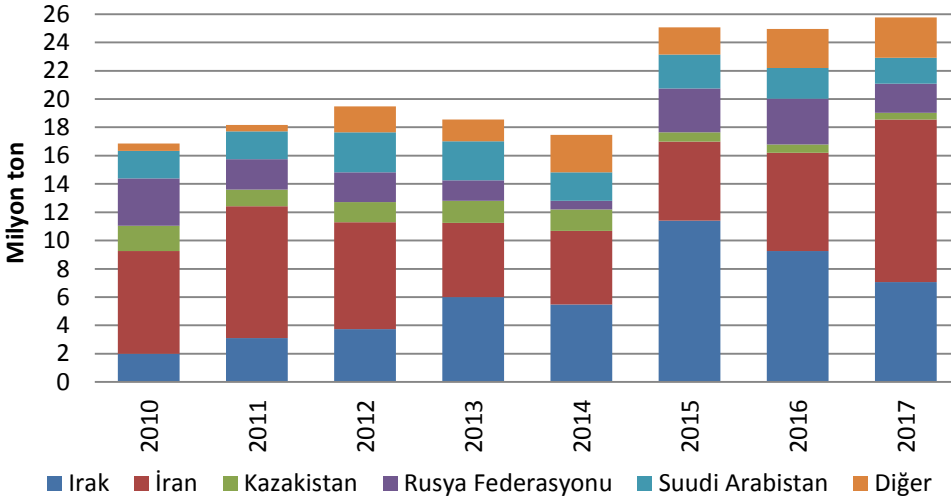
Piyasa Yapısı ve Lisanslar (01/10/2018 itibarıyla)

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre;

Piyasa Faaliyetleri'17 (Temin)

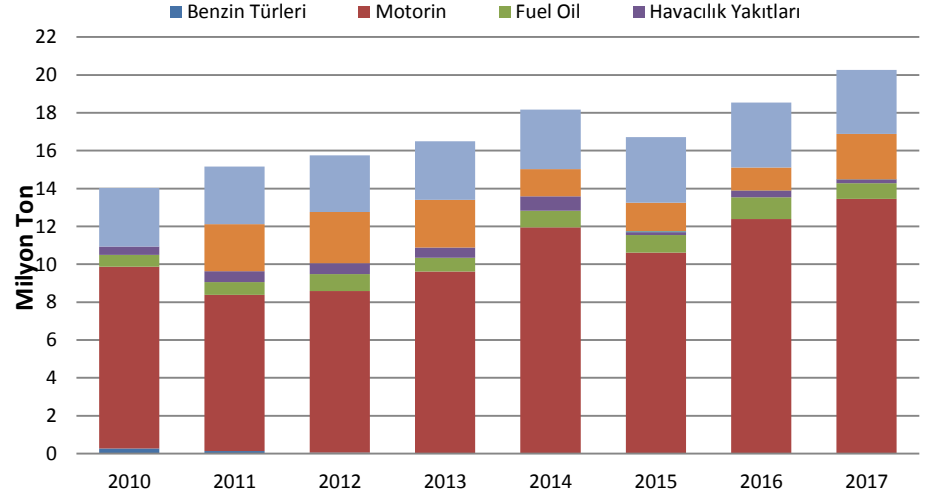
Ham Petrol İthalatı (2010-2017)

- Ham Petrol ithalat artışı (2010-2017): **%52,9**
- 2017 Ham Petrol ithalatı: **25,8 milyon ton**
- Ortalama **%70** ham petrol tedariki
  - **İran, Rusya & Irak**
- Sürekli artan dışa bağımlılık
- Ortalama dışa bağımlılık **> %90**

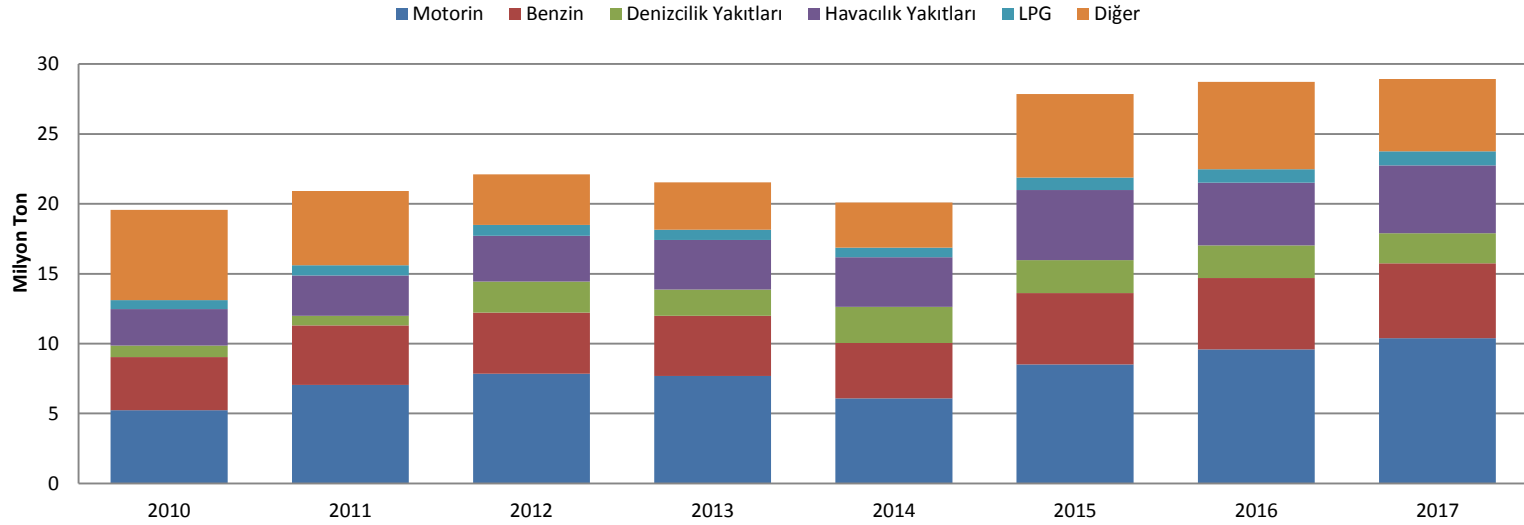
- Piyasa değeri yüksek ürün ithalatı (özellikle motorin)
- Motorin ithalatı **~ %70**
- Toplam ürün ithalatı: **20,3 milyon ton**
- Motorin ithalat artışı (2010-2017): **%40**

Petrol Ürünleri İthalatı(2010-2017)

Piyasa Faaliyetleri'17 (Temin-2)

Rafineri Üretimi(2010-2017)

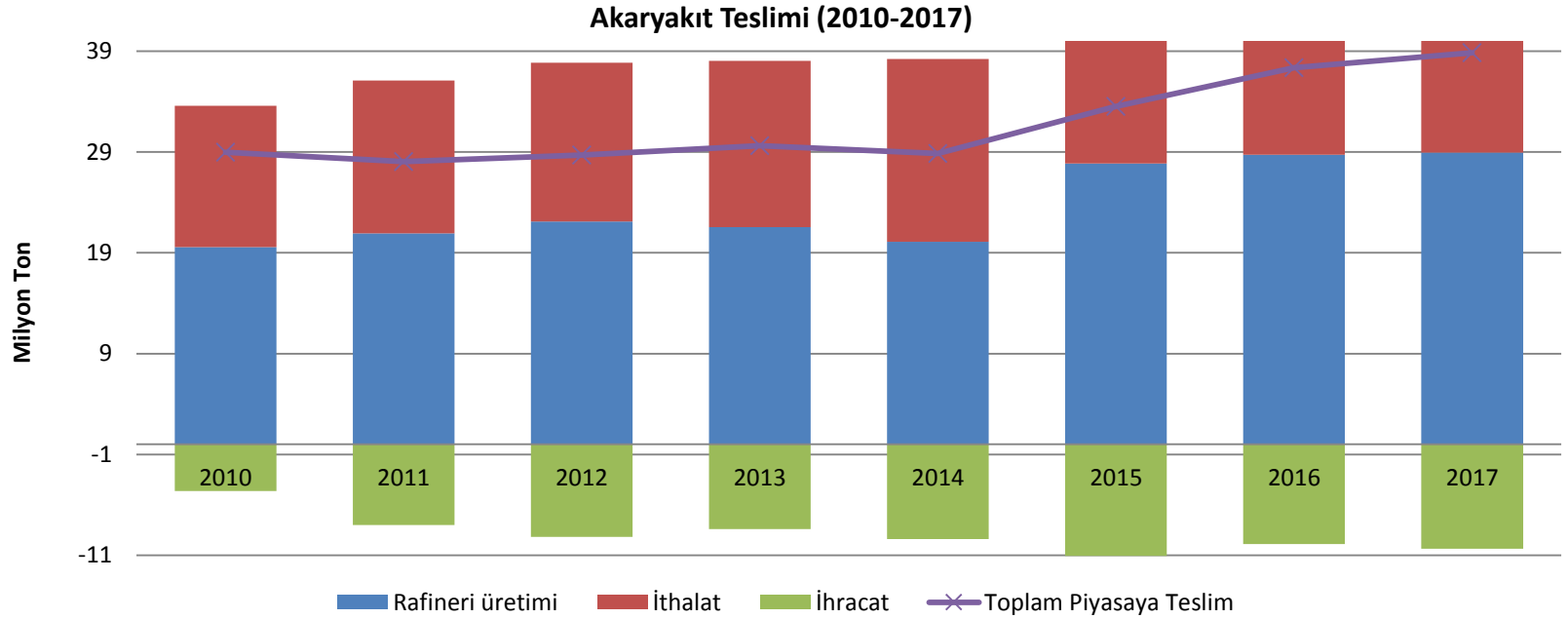

- Rafineri üretiminde artış (2010-2017): **%48**
- Piyasa değeri yüksek ürün üretiminde artış (RUP'un faaliyete geçmesi ile): **%77**
- Toplam temin artışı (2010-2017): **%34**

- ✓ Benzin Türlerinin **%100'lük** kısmı üretimden
- ✓ Motorin Türlerinin yaklaşık **%40'lık** kısmı üretimden
- ✓ Akaryakıtların yaklaşık **%75'lik** kısmı üretimden

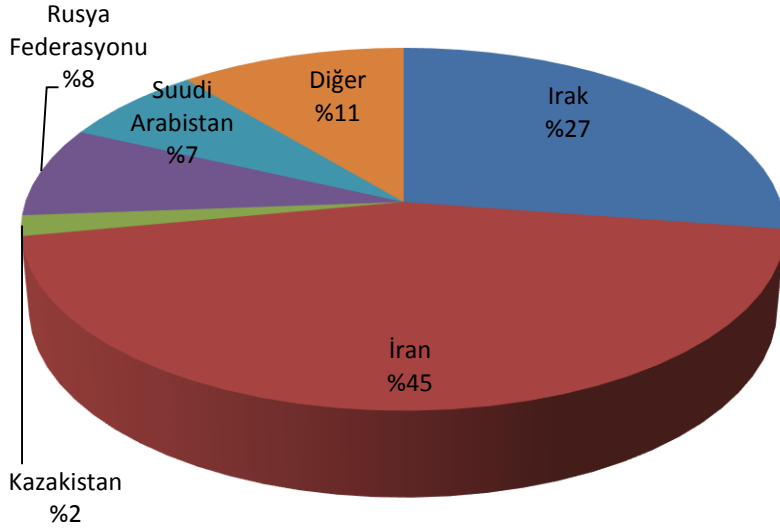
Piyasa Faaliyetleri'17 (Teslim)

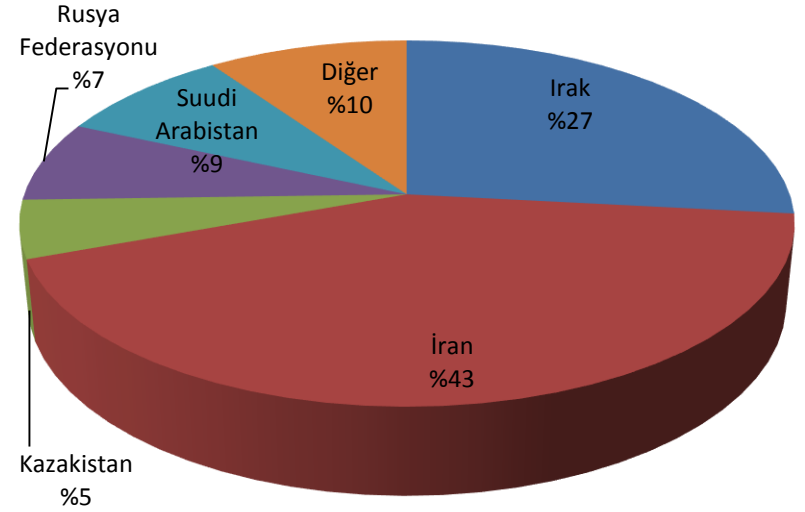
- Rafineri üretiminde artış (2010-2017): **%48**
- Piyasa değeri yüksek ürün üretiminde artış (RUP'un faaliyete geçmesi ile): **%77**
- Toplam temin artışı (2010-2017): **%34**
- 2010-2014 arası stabil piyasa teslimleri
- 2014 itibarıyla piyasaya teslimlerde artış
- 2017 yılı piyasaya teslim miktarı ~ **39 milyon ton**

Piyasa Faaliyetleri'18 (ilk 8 ay)-Temin

Ham Petrol İthalatı-2017

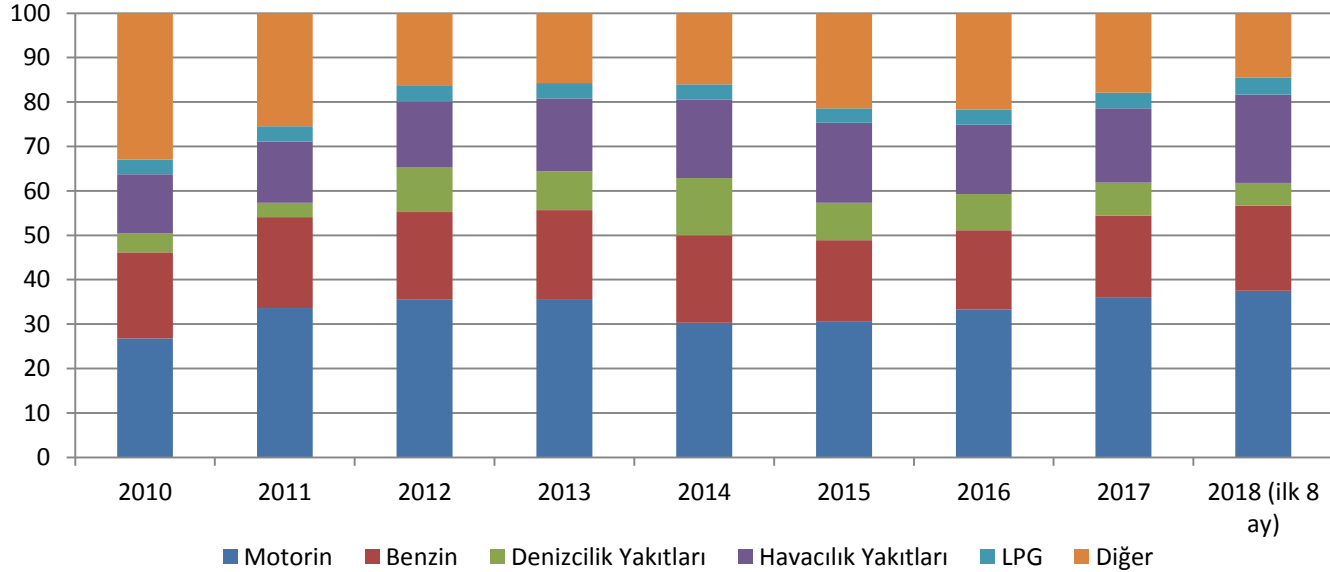
Ham Petrol İthalatı-2018 (ilk 8 ay)

- Ana ham petrol tedarikçileri: İran ve Irak (~%70)
- Değişmeyen ham petrol tedarikçileri
- Toplam temin artışı (2010-2017) %53

Piyasa Faaliyetleri'18 (ilk 8 ay)-Temin-2

Petrol Ürünleri Üretimi (2010-2018 (ilk 8 ay)) (%)

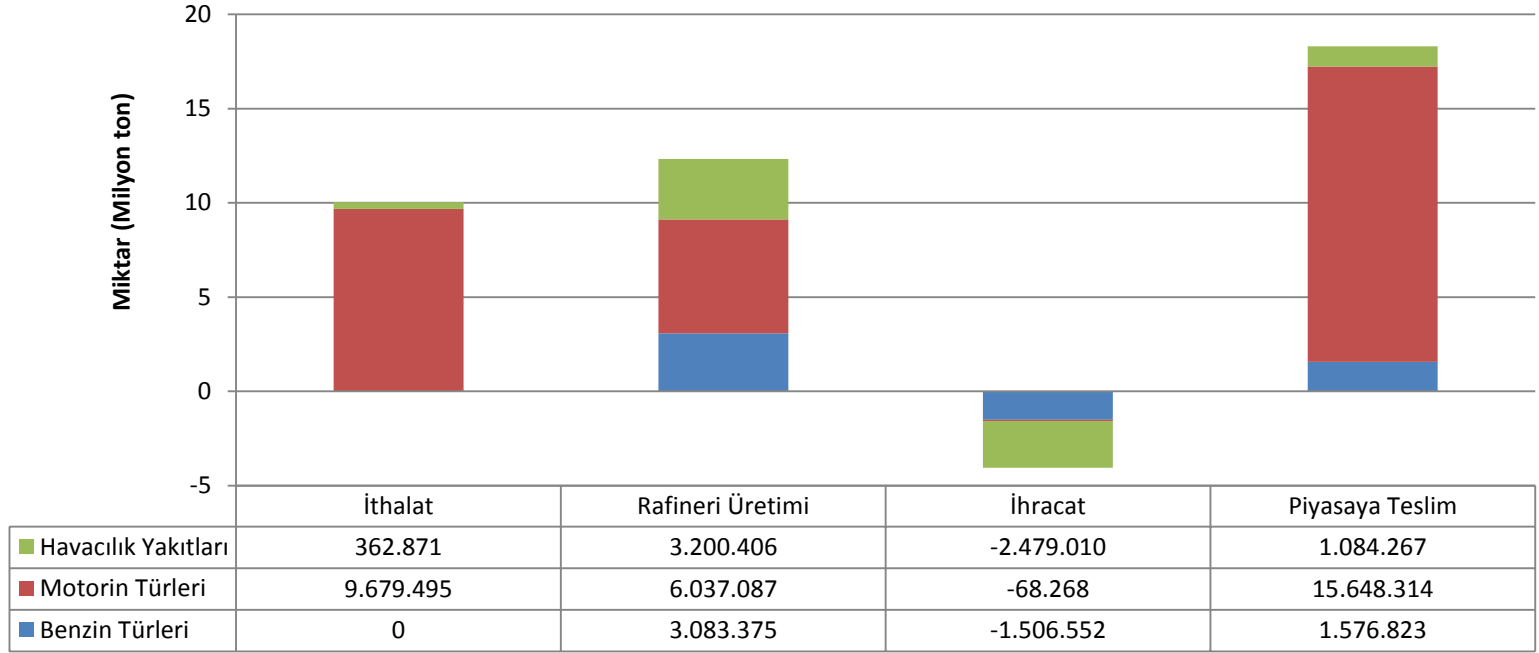

- Beyaz ürün ve havacılık yakıtları üretimi ↑
- Stabil LPG üretimi ↔
- Denizcilik yakıtları üretiminde ↓
- 2015 itibarıyla rafineri üretiminde (RUP'un faaliyete geçmesi ile) ↑
- Rafineri üretimi/Piyasaya teslim ~ %50

Piyasa Faaliyetleri'18 (ilk 8 ay)-Teslim

2018 ilk 8 ay Piyasaya Teslim

- Rafineri üretimi/Piyasaya teslim ~ %70
  - Motorin türleri ~ %40
  - Benzin türleri > %100
  - Havacılık yakıtları > %100
- Piyasaya teslim miktarı (tüm ürünler) : 26,3 milyon ton

Mevzuat değişiklikleri

2018 Yılı faaliyetlerini etkileyen düzenlemeler

- Zorunlu Petrol Stoku Kupon Sistemi ve Gelir Payına İlişkin Kararlar
- Zorunlu Petrol Stok İzleme Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kurul Kararı
- Motorin Türlerine Biodizel Harmanlanması Hakkında Tebliğ
- Benzin Türlerine Etanol Harmanlanması Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
- Dağıtıcılar Arası Akaryakıt Ticareti Hakkında Karar
- Atıktan Akaryakıt Üretiminin İşleme Lisansı Kapsamına alınması Amacıyla Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Farklılaştırılmış Akaryakıtlara İlişkin Kurul Kararı (Taslak)
- Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 17/3 fıkrasında 2015 yılında yapılan değişiklik (60.000 ton satış zorunluluğu)

DAT Düzenlemesi

- **Mevzuat**

- Kanununun 9. maddesi
- 17/12/2015 tarihli ve 5921-3 sayılı Kurul Kararı (01/04/2018 itibarıyla MÜLGA)
- 14/03/2018 tarihli ve 7742 sayılı Kurul Kararı (01/04/2018 itibarıyla)

- **Uygulama**

- 01/04-01/06/2018 dönemi geçiş dönemi
  - 01/01-31/03/2018 döneminde DAT izin miktarını yatırıp Kuruma bildiren dağıtıcılar
- 01/06/2018 itibarıyla
  - 2017 yılında 60.000 ton beyaz ürün satan dağıtıcılar
  - DAT izin miktarını yatırıp Kuruma bildiren dağıtıcılar

DAT kapsamında satışı yapabilecek Dağıtıcılar

60.000 ton Beyaz Ürün Satış Yükümlülüğü

- **Mevzuat**

- Kanununun 9. maddesi
- Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 17. maddesi

- **Uygulama**

- 01/01/2016 öncesinde lisans alan dağıtıcılar
- 01/01-31/12/2017 döneminde 60.000 ton beyaz ürün (benzin ve motorin türleri) satma yükümlülüğü
- Yükümlülük hesabına;
  - Bayi ve serbest kullanıcılar teslim edilen miktar
  - İhrakiye amaçlı verilen beyaz ürün miktarı
  - Dağıtıcı ve/veya ihrakiye teslimi lisansı sahiplerine yapılan yeniden satış amaçlı teslimler

DAHİL

HARIÇ

- **Denetim**

- Yükümlülüklerin sağlanmaması durumunda, Kanununun 19. ve 20. maddeleri kapsamında idari yaptırımlar

ÖTV Düzenlemesi

- **Akaryakıtta Eşel Mobil Dönemi**

- Amaç: Satın alma gücünün korunması
- ÖTV tutarının tavan olarak belirlenerek pompa satış fiyatının sabit kalması
- Başlangıç tarihi: 17/05/2018

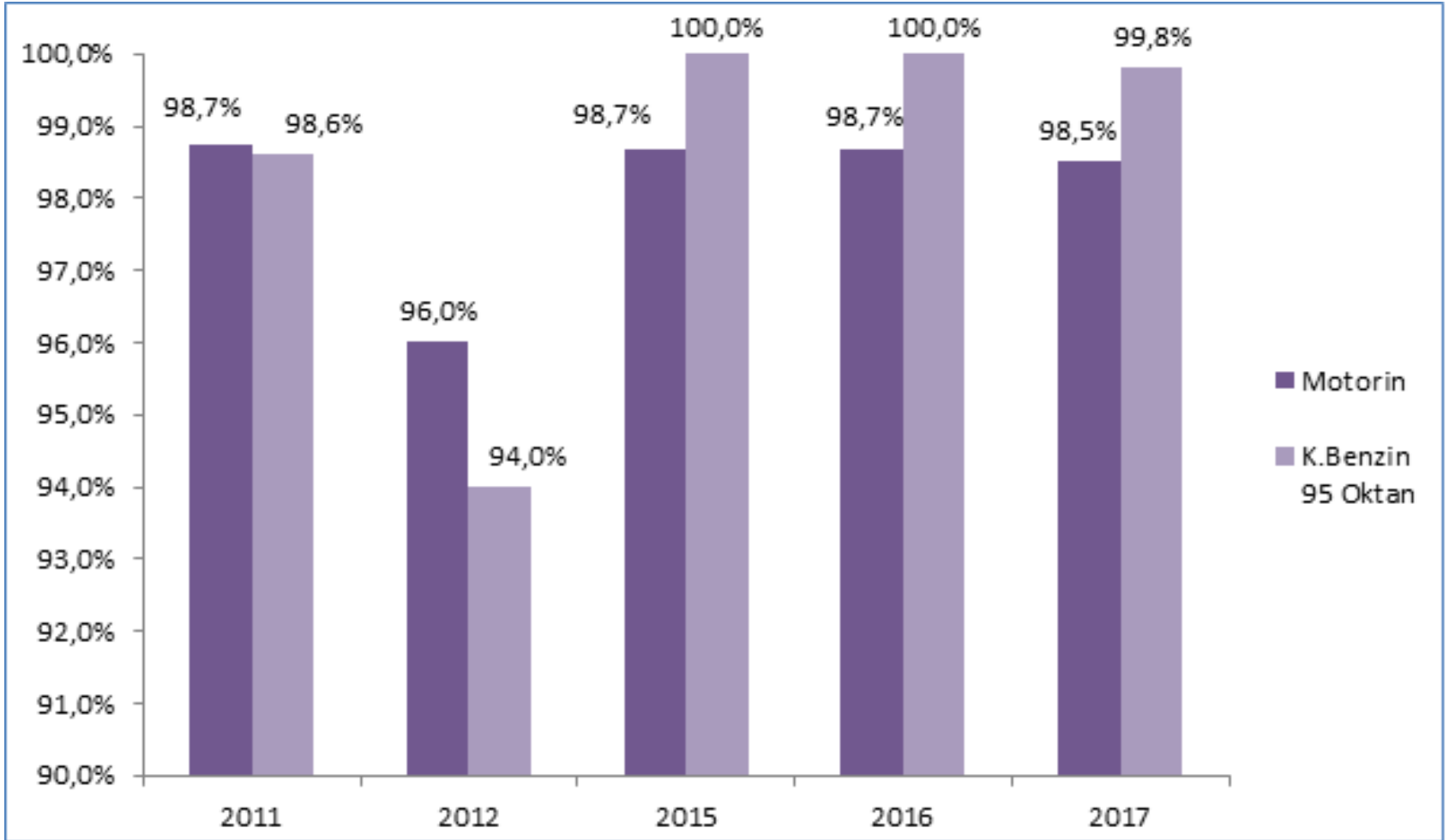
- **ÖTV'nin Yeniden Düzenlemesi**

- Başlangıç tarihi: 16/08/2018
- Eşel Mobil nedeniyle azalan ÖTV tutarlarının yeniden düzenlenmesi

Akaryakıt Kalite İzleme Sistemi

- 2017 yılında AKİS kapsamında yaz ve kış dönemine ilişkin;
- 457 adet Motorin numunesi, 405 adet Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunesi akredite laboratuvarlarca analizleri yapılmıştır.
- Motorin numunelerinin %98,5'i, Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunelerinin ise %99,8'i teknik düzenlemelere uygun
- Alınan Motorin ve Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunelerinin tamamının ulusal marker referans cihaz ölçümü sonucu geçerli çıkmıştır.

Akaryakıt Kalite İzleme Sistemi

Yıllara Göre K. Benzin 95 Oktan ve Motorin Numunelerinde Teknik Düzenlemelere Uygunluk

Piyasa İzleme-Denetim Faaliyetleri

➤ Uzaktan Erişime ilişkin yükümlülükler

20 Dağıtıcı lisansı sahibi için idari işlem başlatıldı, her birine 1 milyon TL idari para cezası uygulandı

➤ Ulusal Stok'a ilişkin yükümlülükler

Ulusal stok tutmayan dağıtıcı lisans sahipleri gün bazında DDB bildirilmekte

➤ 60.000 ton satış zorunluluğuna ilişkin yükümlülükler

38 adet dağıtıcı lisansı iptal edildi

➤ Dağıtıcılar Arası Akaryakıt Ticaretine ilişkin yükümlülükler

DAT izni olmayıp faaliyette bulunanlar DDB aylık bildirilmekte

➤ 1240 sayılı Kurul Kararı kapsamındaki yükümlülükler

Her ay yaklaşık 100 bayi aykırılık bildirimleri kapsamında DDB bildirilmekte

➤ Gelir payı ödemelerine ilişkin yükümlülükler

2018 in ilk altı ayı için yaklaşık 50 milyon TL ödeme yapılması sağlandı

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar- Ulusal Petrol Stoku

- Otomasyon verilerinin dođru ve zamanında iletilmesi
- Otomasyona ilişkin yaşanan aksaklıkların EPDK'ya ivedilikle bildirilmesi
- Stok miktarlarının anlık olarak ve her an erişilebilir olacak şekilde mevzuat kapsamında tutulması
- Tutulacak stok miktarının en az %50'lik kısmının beyaz ürün ve havacılık yakıtlarından oluşması

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar- DAT

- Faaliyet döneminin başlangıcından bir önceki takvim yılında 60.000 ton beyaz ürün satışı yapmak
- Kurum hesabına DAT izin bedelini yatırıp bu işleme ilişkin elektronik bildirimde bulunmak
- Kurum internet sitesinde izin başvurusunun kabulüne ilişkin bilginin yayınlanmasını müteakip satış yapılması
- DAT satış iznine sahip olmayan dağıtıcılardan ürün tedarikinin yapılmaması

Sorularınız??

İlginiz için teşekkürler!

Abdullah INCE

aince@epdk.org.tr

www.epdk.org.tr